

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสัตย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๖

วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลแพ่งธนบุรีสั่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายมนสันต์ มฤคทัต) ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๐๓๘/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

สรุปข้อเท็จจริง

๑. เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนายมนสันต์ มฤคทัต เป็นจำเลยที่ ๑ นายวีระ มานะคงตรีชีพ จำเลยที่ ๒ ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๐๓๘/๒๕๕๓ ฐานผิดสัญญาวงเงินสินเชื่อ ขายลดตั๋ว ตั๋วเงิน และค้ำประกัน เป็นจำนวนเงิน ๓๘,๔๕๘,๓๐๕.๕๐ บาท มีข้อเท็จจริงสรุปได้ ดังนี้

๑.๑) เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๗ จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาวงเงินสินเชื่อกับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) ในลักษณะของการขายลดตั๋วเงิน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และตกลงชำระดอกเบี้ยในอัตราที่ตกลงกันเป็นคราวๆ ไป โดยจะกำหนดไว้ในตั๋วเงินที่นำมาขายลด แต่ละคราวเป็นรายเดือน และหากผิดนัดชำระหนี้ จำเลยที่ ๑ ยินยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี และเพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ จำเลยที่ ๒ ได้เข้าทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑ เป็นวงเงิน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

จำเลยที่ ๑ ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินมาขายลดหรือแลกเปลี่ยนกับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) ตลอดมา จนครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จำเลยที่ ๑ ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินเลขที่ ดี.๑๑๗๕๖ เป็นจำนวนเงิน ๒๔,๑๗๒,๗๘๔.๗๖ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๘ ต่อปี แต่เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ จำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้

๑.๒) ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ กระทรวงการคลังได้มีประกาศเรื่องให้รวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนเป็นธนาคารไทยธนาคาร จำกัด

(มหาชน) กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) และได้มีการโอนทรัพย์สินและหนี้สินตามประกาศกระทรวงการคลัง ผลของการโอนกิจการดังกล่าวทำให้ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) มีอำนาจสวมสิทธิ โดยอาศัย อำนาจตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราช บัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราช บัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑

๒. เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ นายมนสันต์ มฤคทัต จำเลยที่ ๑ ยื่นคำร้องต่อ ศาลแพ่งธนบุรี ขอให้ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ ดังนี้

๒.๑) การที่พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ตรี วรรคสอง และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ ตรี วรรคสอง กำหนดให้มีการโอนกิจการและสิทธิเรียกร้องได้ โดยในการโอน สิทธิเรียกร้องนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชยนั้น ถือได้ว่า เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างชัดเจน ทั้งยังเป็นการเอาเปรียบลูกหนี้และคู่กรณี จึงเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติโดยไม่จำเป็น และเป็นการกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธินั้น จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

๒.๒) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ สัตต และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๗ ฉ ได้กำหนดว่าในการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกัน หรือควบ กิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่น หรือสถาบัน การเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกัน หรือที่รับโอนกิจการ แล้วแต่กรณี เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐาน ใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว หรือถามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐาน

ที่ได้สืบไปแล้วได้ บทบัญญัติเหล่านี้เป็นการให้สิทธิผู้รับโอนกิจการเข้าดำเนินการใดๆ ในคดีความที่มีอยู่แล้ว ได้โดยสะดวก โดยไม่ต้องดำเนินการใดๆ ตามขั้นตอนของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นการเอาเปรียบและลดรอนสิทธิเสรีภาพของกลุ่มความฝายอื่นอย่างชัดเจน ทั้งๆ ที่สามารถใช้วิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปได้ เช่น การร้องสอด การตั้งผู้แทนนิติบุคคล การรับช่วงสิทธิ หรือการรับโอนสิทธิเรียกร้อง ดังที่กฎหมายเดิมได้บัญญัติไว้อย่างเป็นทางการแล้ว ไม่มีความจำเป็นใดๆ ที่จะต้องตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับขึ้นมาใหม่ ซึ่งเป็นผลทำให้จำเลยที่ ๑ ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกับโจทก์ จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

๒.๓) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง (๑) (๒) (๓) และมาตรา ๓๘ เบญจ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิต ฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง (๑) (๒) (๓) (๔) และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) ซึ่งมีบทบัญญัติไปในทางเดียวกันที่ให้ระบับใช้บทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ให้อำนาจของรัฐมนตรีผู้รักษาการมีอำนาจเสมือนหนึ่งเป็นมติของที่ประชุมใหญ่ของผู้ถือหุ้น โดยไม่ต้องฟังเสียงมติของผู้ถือหุ้น และหรือดำเนินการใดๆ ไปตามวิธีการที่บัญญัติในกฎหมายเดิม ซึ่งมีความถูกต้องและเป็นธรรม สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ตลอดเวลาอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นใดๆ ที่จะตรากฎหมายข้างต้น เพราะสามารถดำเนินการตามประมวลกฎหมายและกฎหมายที่มีอยู่เดิมได้โดยสะดวกและเป็นธรรม ดังนั้นพระราชกำหนดทั้งสามฉบับ จึงเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนโดยไม่จำเป็น จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๓. ศาลแพ่งธนบุรีพิเคราะห์แล้วเห็นว่า กรณีนี้เป็นเรื่องที่คุณความโต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ทั้งสามฉบับเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิของประชาชนโดยไม่จำเป็น จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ แห่งรัฐธรรมนูญ จึงส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

สรุปประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยมี ดังนี้

๑. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ตี วรคสอง มาตรา ๓๘ จัตวา วรคสอง มาตรา ๓๘ เบญจ และมาตรา ๓๘ สัตต เป็นบทกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ ตี วรคสอง และมาตรา ๖๗ จัตวา วรคสอง เป็นบทกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

๓. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๗ ฉ เป็นบทกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

อย่างไรก็ดีปรากฏว่า ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้างต้นนี้มีเป็นประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยแล้วหลายมาตรา ดังนี้

๑) คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่า

(๑) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ตี ไม่ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

(๒) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ ตี ไม่ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

๒) คำวินิจฉัยที่ ๔๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๕ ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่า

(๑) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ สัตต ไม่ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

(๒) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๗ ฉ ไม่ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

จึงเหลือประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยเพียง ๒ ประเด็น คือ

๑. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ จัตวา วรคสอง และมาตรา ๓๘ เบญจ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

บทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

๓. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อพิจารณา

ก่อนอื่นควรพิจารณาหลักการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เพื่อปรับใช้กับมาตราของพระราชกำหนดที่ผู้ร้องยกขึ้นโต้แย้งต่อไป

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ให้หลักประกันแก่ประชาชนว่าสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้มิให้ถูกจำกัดโดยง่าย หากมีความจำเป็นจะต้องจำกัดก็ต้องทำตามเงื่อนไข คือ

๑) ต้องมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้

๒) ต้องจำกัดเท่าที่จำเป็นและจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้

๓) กฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปจะมุ่งหมายให้ใช้บังคับเฉพาะจงไม่ได้ และ

๔) ต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

๒. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นหลักการประชาธิปไตยที่สำคัญที่รับรองความเสมอภาคของบุคคลในกฎหมายและให้ความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องต่างๆ ๑๑ ประการ

เมื่อนำหลักการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ มาปรับกับข้อโต้แย้งของผู้ร้องจะพิจารณาได้ ดังนี้

๑. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีข้อโต้แย้ง ๒ มาตรา คือ

๑.๑) มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง เป็นบทบัญญัติให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะควบกิจการ หรือโอนกิจการ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงการคลังแล้ว ได้รับยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ๕ มาตรา พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ รวม ๑๐ มาตรา และพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ อีก ๓ มาตรา มาใช้บังคับ เพื่อให้การควบกิจการหรือโอนกิจการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และได้ผลตามเป้าหมาย คือ การทำให้ระบบธนาคารพาณิชย์มีความมั่นคงเข้มแข็งเพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่ผู้ร้องโต้แย้งว่าทำให้ตนเสียเปรียบหลายประการ

จะเห็นได้ว่า มาตรการนี้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปเสมอภาคกันไม่เจาะจง สอดคล้องกับเงื่อนไขอื่น ๆ ทั้งได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนี้ไว้ด้วยในมาตรา ๓ ทวิ ว่า “พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” แล้ว จึงไม่มีสิ่งใดที่จะขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ อีก

๑.๒) มาตรา ๓๘ เบญจ บัญญัติให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่จะควบกิจการหรือโอน หรือรับโอนกิจการ เมื่อมีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงการคลังแล้ว สามารถดำเนินการต่าง ๆ ไปได้โดยรวดเร็ว เพราะยกเว้นไม่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนปกติ จนสามารถควบ หรือโอนกิจการได้โดยเรียบร้อย

นับว่ามาตรการนี้จะช่วยให้การควบและโอนกิจการทำได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นเป็นผลดีแก่เศรษฐกิจของชาติ ส่วนการกระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพบางประการนั้นก็ได้กระทำไปโดยมีบทบัญญัติมาตรา ๓ ทวิ รองรับแล้ว จึงถือได้ว่ามาตรา ๓๘ เบญจ ไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีข้อโต้แย้งในมาตรา ๖๗ จัดว่า
วรรคสอง

บทบัญญัติเรื่องการดำเนินการตามโครงการควบกิจการ หรือโอนกิจการของบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ซึ่งรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงการคลังโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นว่า เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องควบกิจการ หรือโอนกิจการ เพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินของประเทศและอนุญาตให้ดำเนินการได้แล้ว บริษัทเงินทุนหรือสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องก็จะได้รับการยกเว้น ไม่ต้องนำบทบัญญัติต่าง ๆ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ๕ มาตรา พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ รวม ๑๐ มาตรา และพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

อีก ๓ มาตรามาใช้บังคับ ซึ่งนอกจากจะทำให้การควมหรือโอนกิจการของบริษัทเงินทุน หรือสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง ทำได้สะดวกรวดเร็ว สามารถเปิดบริการได้เร็ว แล้วยังช่วยแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจของชาติได้นั้น ผู้ร้องได้โต้แย้งว่าทำให้ตนเสียเปรียบหลายประการ

เห็นได้ว่า มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง ของกฎหมายนี้มีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป โดยเสมอภาคกัน ไม่เจาะจงใช้แก่บุคคลหรือสถาบันใด และสอดคล้องกับเงื่อนไขต่างๆ ที่วิเคราะห์ไว้เกี่ยวกับการใช้มาตรา ๒๕ แห่งรัฐธรรมนูญ ทั้งได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนี้ไว้ด้วยในพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ ทวิ ว่า “พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” จึงไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

คำวินิจฉัย

จากการพิจารณาหลักการของรัฐธรรมนูญและรายละเอียดข้างต้นแล้วจึงวินิจฉัยว่า

๑. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง และมาตรา ๓๘ เบญจ ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

๓. ส่วนมาตราอื่นๆ ของพระราชกำหนดทั้งสองฉบับข้างต้นที่ผู้ร้องได้โต้แย้งมานั้น เป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ และคำวินิจฉัยที่ ๔๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ จึงไม่จำเป็นต้องยกขึ้นมาพิจารณาเพื่อวินิจฉัยซ้ำอีก

ศาสตราจารย์ ดร.อมร รัชศาสตร์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ